

Till kommunstyrelserna i Askersund, Hallsberg, Kumla
och Laxå

Återkoppling efter beslut om allmän trafikplikt

- stråket Örebro-Kumla-Hallsberg- Askersund- Laxå

Samhällsbyggnadsnämnden har fattat beslut om allmän trafikplikt

Region Örebro läns samhällsbyggnadsnämnd har fattat beslut om allmän trafikplikt för stråket Örebro-Kumla- Hallsberg- Laxå- Askersund. Den nya trafikens omfattning i yttäckning och ungefärligt antal turer beskrivs i beslutet. Trafikstart för det nya utbudet ersätter dagens utbud vid ordinarie tidtabellskifte i dec 2021.

Skatteväxling

Flertalet kommuner i södra länsdelen uttrycker uppfattningen att regionen i och med skatteväxlingen åtagit sig att levererar ett visst utbud av allmän kollektivtrafik. En utbudsnivå eller yttäckning att bibehålla finns dock inte uttryckt i det avtal som slutits mellan dåvarande Landstinget och länets kommuner (Avtal om kollektivtrafik för Örebro län, 2012-01-01). Region Örebro län har förståelse för att en sådan uppfattning uppstått men det är alltså inte ett referensutbud att sträva efter i utveckling av trafik eftersom efterfrågan på resor ständigt förändras.

Kommunerna har även påtalat att de upplever att det är boende på landsbygden som får bära majoriteten av bördan när det sker neddragningar i utbudet av allmän kollektivtrafik i länet. Kommunerna ser att en tydligare analys av hur och var invånare påverkas av trafikförändringar är eftersträvansvärt och att det hade varit värdefull information i remissförslaget. För mer information om utvecklingen av stads- och regiontrafik se bifogad tabell.

BRT i Örebro och nya trafik i sydstråket

Det har riktats en del kritik om att BRT införs i Örebro och att trafik på landsbygden läggs ner. Vi har förståelse för att det kan tyckas motstridigt, att göra en satsning i en del av länet samtidigt som det sker reduceringar i en annan del av länet. Satsningen ligger dock till den allra största delen på infrastrukturen, medan kostnaderna för busstrafiken tas inom den ekonomiska ram vi har till förfogande idag. Örebro kommun ansvarar för kostnaderna för infrastrukturen.

Eftersom BRT inte innebär någon egentlig kostnadsökning för Länstrafiken, så är det alltså inte så att vi lägger ner trafik på landsbygden för att finansiera BRT. BRT kommer även att underlätta även för dem som åker kollektivt från landsbygden in till Örebro.

Idag kostar det Region Örebro län miljontals kronor årligen av att bussarna står stilla eller kryper fram i köer. När man nu bygger busskörväg kommer restiden för de som åker med bussen att minska med 20-30 procent. Detta innebär samtidigt att produktiviteten på linjen förbättras med motsvarande siffra. Vi kommer således få ut 20-30 procent mer av de ca 20

bussar som kommer att trafikera stråket. Detta är mycket angeläget, då vi idag har en situation där fullsatta bussar (där resenärer lämnas att vänta på nästa avgång) har blivit ett dagligt problem i Örebro stadstrafik. Vi står därför inför stora omprioriteringar även inom stadsbusstrafiken i Örebro.

Kort remisstid och kritik om forcerad process

Vi är medvetna om att det varit en kort process och beklagar det. Utredning av ny trafik med dialog- och beslutsprocesser tar vanligtvis upp mot ett år, i det har fallet var tidsramen fyra månader (blev 5 månader). Varför är då tidsaspekten så viktig? Det är en kombination av Region Örebro läns ekonomiska sparläge, ny avtalsperiod och det tid det tar att upphandla och detaljplanera ny trafik .

Inriktningsbeslutet för budget i balans 2.0 gav ramarna om när trafikförändringarna ska ske. Målet med de nya trafikuppläggen är en attraktiv trafik med bättre balans mellan utbud och efterfrågan.

Avtalet med nuvarande entreprenör i sydstråket går ut i december 2021. Vid avtalskifte är det rimligt att se över och utvärdera trafiken. Förvaltningen hade innan budget i balans 2.0 inte för avsikt att göra förändringar i sydstråket till nästa avtalsperiod. Det ekonomiska läget ändrade på prioriteringarna och bedömningen var att med ett så stort underskott på 60 mnkr så behöver förändringar göras tidigare.

Under hösten 2019 informerade Region Örebro län kommunerna om vad inriktningen i budget i balans 2.0 innebar och vilka kategorier av trafik som var föremål för utredning om nedläggning. Vi inhämtade inspel som kunde vara med och forma utredningarna som ett sätt att ta in bredare perspektiv. Vi beklagar om vi inte varit tillräckligt tydliga.

Med en tight tidsram är det dessvärre vissa delar som måste försakats. Remisstiden blev därför väldigt kort. Fokus lades på att utreda nuvarande trafik och göra den nya trafiken attraktiv och sammanhängande med buss och tåg, så att prioriteringarna skulle bli rätt. Vi beklagar den korta tiden för process som varit.

Ökade kostnader för skolskjuts och förväntningarna av Mer- Koll

Skolskjutsfrågan har varit central i den här processen. Kommunerna i den södra länsdelen har riktat kritik mot att de linjelagda skolskjutlinjerna läggs ner och menar att kostnaden läggs över på kommunerna. Idag köper kommunerna skolkort av Region Örebro län, som en delfinansiering av de linjelagda skollinjerna. Den uppskattade besparing som kommunerna skulle göra genom att köpa skolkort istället för att bekosta upphandlad skolskjuts skulle överföras till Länstrafiken. I utvärderingen av Mer-Koll menade kommunerna att någon besparing inte gjorts (med undantag för Askersunds kommun som ett år gjorde en besparing). Det borde därför inte bli någon ökad skolskjutskostnad för kommunerna genom att ta bort de skolskjutslinjerna som kom till i Mer-Koll.

För de linjer som fanns innan Mer-Koll och som nu tas bort förstår vi att kommunerna får ökade kostnader för skolskjuts.

Vad händer med hållplatser som linjer inte kommer angöra?

Region Örebro län kommer bekosta avveckling av busshållplatser där linjer tas bort. Hållplatsutrustningen äger Länstrafiken och kommer avveckla den när linjen tas bort. Kommunen är ansvarig för marken hållplatsen står på.

Buss till Tiveden

Laxå och Askersunds kommun har lyft behovet av buss till Tiveden. Ett av förslagen är att Region Örebro län tillsammans med Askersunds och Laxå kommun, Västtrafik, Länsstyrelsen i Örebro län, Västra Götalandsregionen, Naturvårdsverket besöksnäringen i Tiveden och Karlsborgs kommun medverkar till att turistbuss Tiveden etableras permanent med trafik under april till oktober. Samt att det blir möjligt för lokalbefolkningen att åka med bussen.

Vi ser det som intressant att tillsammans med regionala tillväxtnämnden, Askersund kommun och Laxå kommun utreda frågan vidare under våren 2020. Region Örebro län håller för närvarande på att utvärdera testet med Närtrafik, som nu prövas i Askersunds och Nora kommuner. Ambitionen är att denna typ av trafik ska inrättas i hela länet, men kanske i annan form. En sådan lösning skulle då kunna tillgodose behovet att trafikförsörja Tiveden.

Ramtider för skolan

När busslinjerna ska detaljplaneras kommer vi ha dialog med utbildningsområdena i respektive kommun för att säkerställa att det blir så bra matchning som möjligt. Vi vet redan nu att elever som reser mellan Finnerödja och Laxå kommer få en väntetid innan skolan börjar i Laxå. Vi vill passa på att framföra att vi tycker det är bra att Laxå kommun kommer möta upp med läxhjälp innan skolstart.

Öppna kommunens upphandlade skolskjutsar för andra resenärer

Askersunds kommun föreslår att skolskjutsentreprenören ges möjlighet att ta emot länstrafikens biljetter och låta allmänheten resa med. Förutsättningarna behöver vara klara inför den upphandling som ska ske för skolskjutsar hösten 2020. Region Örebro län är öppen för att diskutera detta vidare med kommunen.

Kumla föreslår att en utredning görs som gör trafiken mer attraktiv

Region Örebro län arbetar hela tiden med att göra trafiken mer attraktiv, men vi kan säkert bli bättre på att informera om vad som är på gång och hur vi bättre kan samverka.

Hur ser processen ut från och med nu?

Den beslutade busstrafiken ska upphandlas och detaljplaneras. I arbetet med att få till en så bra trafik så möjligt kommer era inspel vara viktiga för Svealandstrafiken.

Region Örebro län kommer vara behjälpliga med frågor och funderingar som kan uppstå inför skolskjutsupphandling/ tillägg för skolskjutsupphandling som kommunerna eventuellt kommer att behöva göra. Mer information om detta kommer på *Regional beredningsgrupp till regionala chefsamverkansgruppen för verksamhetsområdet trafik och infrastruktur* tisdagen den 18 februari.

